

ואוליבא דר"ט בשמעהא דהגלויות: כל השמות האמורים באברהם עד סוף הפ'. ש' שבעת העדות (דף ל"ה):

על חכם גבור ועזיר. ומפני רביו גבור במדותיו כהיה דתן חזיוהו גבור הכובש את יצרו. וכן אפשר לפרש עשיר השמה בהלוקו לאל ששם משמע בגמולו דגבור כפשוטו שיהא בעל כח וכן עשיר כפשוטו שיהיה לו ממון הרבה. לכך נראה דרבינו סברא דנפשיה קאמר ולא מהא דר' יוחנן. ומ"מ ה"ע למה לא כתב שיהא גבור בזה ועשיר ועניו וכהא

פרק שביעי

א מִיכּוּרֵי הדת לידע שהאל מנבא את בני האדם .
ואין הנבואה חלה אלא על חכם גדול
בחכמה גבור במדותיו ולא יהא יצרו מתגבר עליו בדבר
בעולם אלא הוא מתגבר בדעתו על יצרו תמיד והוא
בעל דעה רחבה נכונה עד מאד . אדם שהוא ממולא

ד שאין הכוונה שורה לא מחוץ ענבות וכו'.
בס' במה מדליקין (דף ל') :
מישה

בספר דניאל ולא נמצאו (כי) אלא הרי מלכיה חנני
די מלכיה אינון ולא ידעך לומר כל על שנים בלב
אלא ודאי על מלך האמור במלך מלכים אמרו ש
מלך. ואס"ה קרה דהא אשכחן מלך שהוא קודש
משבח וכו' למלך שמיא. ולכן אני אומר דמאי
דקאמר כל מלכיה האמור בדניאל אין הכוונה
על ספר דניאל אלא הכוונה על דברי דניאל
שכל מלך שהזכיר דניאל הוא מול חוץ מזה
שהוא קודש :

פ"ו א ואין הנבואה חלה חלה על חכם
וכו'. בפ"ד דגדרים (דף ל"ה)
אמר ר' יוחנן אין הקב"ה משרה שביחו חלה
מל

בכל המדות האלו שלם בגופו כשיכנס לפרדס וימשך באותן הענינים הגדולים הרחוקים ותהיה לו דעה נכונה להבין ולהשיג והוא מתקדש והולך ופורש מדרכי כלל העם ההולכים במחשכי הזמן והולך ומזרז עצמו ומלמד נפשו שלא תהיה לו מחשבה כלל באחד מדברים בטלים ולא מהבלי הזמן ותחבולותיו אלא דעתו פנויה תמיד למעלה קשורה תחת הכסא להבין באותן הצורות הקדושות המהורות ומסתכל בחכמתו של הקב"ה כולה מצורה ראשונה עד טבור הארץ ויודע מהן גדלו. מיד רוח הקודש שורה עליו. ובעת שתנוה עליו הרוח תתערב נפשו במעלת המלאכים הנקראים אישים ויהפך לאיש אחר ויבין בדעתו שאינו כמות שהיה אלא שנתעלה על מעלת שאר בני אדם החכמים כמו שנאמר בשאל והתנבית עמם ונהפכת לאיש אחר: **ב** הנביאים מעלות מעלות הן. כמו שיש בחכמה חכם גדול מחבירו כך בנבואה נביא גדול מנביא. וכולן אין רואין מראה הנבואה אלא בחלום בחזיון לילה. או ביום אחר שתפול עליהן תרדמה כמו שנאמר במראה אליו אתודע בחלום אדבר בו. וכולן כשמתנבאים אבריהן מזדעזעין וכח הגוף כשל ועשתנותיהם מתטרפות ותשאר הדעת פנויה להבין מה שתראה. כמו שנאמר באברהם והנה אימה חשכה גדולה נופלת עליו. וכמו שנאמר בדניאל והודי נהפך עלי למשחית ולא עצרתי כח: **ג** הדברים שמודיעים לנביא במראה הנבואה דרך משל מודיעין לו ומיד יחקק בלבו פתרון המשל במראה הנבואה וידע מה הוא. כמו הסולם שראה יעקב אבינו ומלאכים עולים ויורדים בו והוא היה משל למלכיות ושעבודן. וכמו החיות שראה יחזקאל והסיר נפוח ומקל שקד שראה ירמיה והמגלה שראה יחזקאל והאיפה שראה זכריה. וכן שאר הנביאים. מהם אומרים המשל ופתרונו כמו אלו. ויש שהן אומרים הפתרון בלבד. ופעמים אומרים המשל בלבד בלא פתרון כמקצת דברי יחזקאל וזכריה וכולן במשל ודרך חידה הם מתנבאים: **ד** כל הנביאים אין מתנבאין בכל עת שירצו אלא מכוונים דעתם ויושבים שמחים וטובי לב ומתבודדים. שאין הנבואה שורה לא מתוך עצבות ולא מתוך עצלות אלא מתוך שמחה. לפיכך בני הנביאים לפניהם נבל ותוף וחליל וכנור והם מבקשים הנבואה וזהו שנאמר והמה מתנבאים כלומר מהלכין בדרך הנבואה עד שינבאו כמו שאתה אומר פלוני מתגדל: **ה** אלו שהם מבקשין להתנבא הם הנקראים בני הנביאים. ואע"פ שמכוונים דעתם אפשר שתשרה שכינה עליהן ואפשר שלא תשרה: **ו** כל הדברים שאמרנו הם דרך נבואה לכל הנביאים הראשונים והאחרונים חוץ מנשיא רבינו רבן של כל הנביאים. ומה הפרש יש בין נבואת משה לשאר כל הנביאים שכל הנביאים בחלום או במראה ומשה רבינו מתנבא והוא ער ועומד שנאמר וכבוא משה אל אהל מועד לדבר אתו וישמע הקול מדבר אליו. כל הנביאים על ידי מלאך. לפיכך רואים מה שהם רואים במשל וחידה. משה רבינו לא על ידי מלאך שנאמר פה אל פה אדבר בו. ונאמר ודבר ה' אל משה פנים אל פנים. ונאמר ותמונת ה' יביט כלומר שאין שם משל אלא רואה הדבר על בוריו בלא חידה ובלא משל. הוא שהתורה מעידה עליו במראה ולא בחידות שאינו מתנבא בחידה אלא במראה שרואה הדבר על בוריו: **ז** כל הנביאים יראים ונבהלים ומתמוגגין ומשה רבינו אינו כן הוא שהכתוב אומר כאשר ידבר איש אל רעהו כלומר כמו שאין

אדם

לחם משנה

גדה הדין ההוא דממילא ידעינן ליה חלל אס' היה סובר דטבילה בזמנה מזהה היה לו להוציאו הדין ההוא לעשות מניין הטבילות כב"ה. ומ"ס רבינו שאס לא מלא גמי מסבב בצנדיו סברא דנפשיה קאמר וכ"ת א"כ אפילו טבילה בזמנה מזהה למה אמר רבי יוסי דלא מהדרינן אנמי משום דלא יעבור זמן הטבילה הא מני לסבב בצנדיו. וי"ל דהאי מיקון דחוק הוא. ומה שלא הוציאו רבינו כאן דיו למה כתב הכב כקפ משנה שאינו מענין הלכות אלו. ואם כדבריו למה כתב ולא יתקן כדי שלא יהיו מענין הלכות אלו. וגרסא בומר דכיון דהולנך מחזיר הכריכה משום שלא יתקן בפני השם ערום אמר ענין הכריכה בזהה אופן הכריכה ולא יתקן, ומה שכתבתי נ"ל כאן דשעת רבינו דאין לומר דלפס כר' יוסי דטבילה בזמנה מזהה מזה שכתב כאן גמי הוה דאיתא גמי דלא משמע מדבריו אלא דמהדרינן וכתבנן ופשוט כמו שכתבתי :

פ"ז א ואין הנבואה חלה אלא על חכם גדול בחכמה וכו'. יש חימא על רבינו למה לא הזכיר גבור בזה ועשיר ועניו ודאיחא פ"ד דנדרים (דף ל"ה) ועוד חמרו בפי' המצניע (דף כ"ב) אין השכינה שורה אלא על חכם גבור ועשיר ובעל קומה ולא הזכיר מכל ארבע רבינו. והרב בית יוסף כתב דנבירא ליה כהרמ"ש ז"ל דלא האריך כך בגמרא אלא כדי שפסרה השכינה בעצמות. אבל לא משמע כי מדברי רבינו בספר מורה הנבוכים חלק שני פרק כ"ב דאם כזה הוא אמרם אלא הנבואה שורה אלא על חכם גבור ועשיר. גם בסוגיא דפרק המצניע ובסוגיא דנדרים קשה קצת למה לא הזכיר בסוגיא המזכרת התנאים שהזכירו בסוגיא האחרת. ומ"ש רבינו מיד רוח הקודש שורה עליו משמע כלאורה דעל כל פנים יחול עליו הנבואה כשהוא מוכן ולא כתב בן שם בספר השלישי אלא דבעי ראון אלאי יכתב נראה ודאי שם"ש כאן מיד רוח הקודש הוא עם הראון האלאי אבל אפשר שהיה מוכן ולא יחול הנבואה, אע"פ שמפרשי דנדרים שם פירשו שהוא מוכנים לדעת ההילוסות מ"מ פסע דנבירי שם לא משמע כן:

כדכחכו ההוס' פ"ב דביעה (דף י"ח) דלפילו מ"ד טבילה בזמנה לאו מזה מותר לטבול
ביוה"כ והביאו ראיה מסוף יומא (דף פ"ה) דלמרו שם דנדות ויולדות וזו חצות סובלות
ובצל קרי עד המנחה משום דטבילה בזמנה לאו מזה משמע דאע"ג דלינה מזה מ"מ
עושה אותה ביוה"כ אם ירלה וכן כתבו צ"ל כל כהני (דף קכ"א) ואע"ג דבשעתיהו אמרו
חיובי טבילות אין אבל לאחריו לא אולי העשם לקרב טהרהה אע"ג שאינה מזה, אבל
קשה דכפ"ק דיומא (דף ח') איפליגו חנני גבי כהן השורף את הפרה וכו"ל ביוה"כ דר"מ
סבר אחד זה ואחד זה מזין עליו כל שבעה ור' יוסי סבר אין מזין עליו אלא שלישי ושביעי
ור' חנינא סגן הכהנים סבר כהן השורף את הפרה מזין עליו כל שבעה וכה"ג ביוה"כ
אין מזין עליו אלא שלישי ושביעי ואמרו שם בגמרא דכ"ע ס"ל טבילה בזמנה מזה
וטלגי לא מי מקשינן הזאה לטבילה דר"מ סבר מקשינן ולהכי מזין כל שבעה דדילמא כל
יומא זמנה הוא ורבי יוסי ורבי חנינא חרווייהון סברי לא מקשינן אבל בכהן השורף את
הפרה מזין כל שבעה דמעלה עשו בו. ורבינו פסק בפ"ג מהלכות עבודת יוה"כ דמזין
עליו בשלישי ושביעי ובפ"ב מהלכות פרה פסק דמזין עליו כל שבעה ימים והיינו כר'
חנינא וכיון דבגמרא לוקימו דליהו סבר דטבילה בזמנה מזה היכי פסק כותיה. וי"ל
בגמרא לא לוקימו הכי אלא משום ר"מ ור' יוסי דר"מ ע"כ סבר דטבילה בזמנה מזה
וילף מיניה הזאה דאל"כ מנא ליה דהזאה כל שבעה וכן ר' יוסי כי היכי דלא תקשי
מידידה אדדידה כדלמרו שם אבל רבי חנינא מצי סבר דלפילו מקשינן הזאה לטבילה
טבילה בזמנה לאו מזה ומעלה עשו בכהן השורף את הפרה אע"ג דלאו מזה היא לא
טבילה בזמנו ולא הזאה בזמנה וצדקן השורף את הפרה בעינן כל שבעה ואחי פסיר
דמינו לא אולי הלכות דהו דפיק המעלה מהעשש פיהאש מלאה ובאה ריקנית
דפליגי ב"ש וב"ה בטבילות ור' יוסי בר יודה אומר דיה לטבילה באחרונה דכיון דליהו
סבר דטבילה בזמנה לאו מזה הוי הלכהה ההם כר' יוסי צר"י ולכן לא הזכיר בהלכות

מגדל עוז

הגר ובנדרים פ' אין בין המודר (דף נ"ח) ובמס' שפתיים פ' אלו דברים (דף ס"ו) והיה כגון שמנן
ובמס' מקומות רבו מלמוות. והפסד נבואת משה לאחר הנביאים רובו מוכן מהגדת תורת כהנים
בפסד

פ"ז מיסורי הדת לידע. כל זה הסרק מעורב מקצת הכחמות עם דברי רז"ל. דרך הנבואה על גבור ומחוד שמה. אמרו רבותינו ז"ל במס' שבת (דף ל') בהגדת משנת המעבה